

Harakatchanlikka yo'naltirilgan rivojlanish strategiyalari va kontseptsiyalari, muammolar va rejalashtirish

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

Sustainable Transportation within the Framework of Green Deal - SPHERE

Call: ERASMUS-EDU-2023-CBHE-STRAND-2

Project Number: 101128065

Kun tartibi

- Kirish
- Harakatchanlikka yo'naltirilgan rivojlanish strategiyalari va tushunchalari
- Harakatga yo'naltirilgan rivojlanishning muammolari
- Rejalashtirish va kelajak yechimlari

Kirish

Harakatchanlikka yo'naltirilgan rivojlanish — bu shaharsozlik yondashuvi bo'lib, samarali, qulay va barqaror transport tizimlarini yaratishga qaratilgan. U transport tarmoqlarini yer foydalanishni rejalashtirish bilan birlashtirish, harakatchanlikni yaxshilash, avtomobilga qaramlikni kamaytirish va shahar hayot sifatini yaxshilashni maqsad qilgan.

Shahar aholisi tez o'sishi va transport talabining o'sishi butun dunyo shaharlari uchun katta muammolarni keltirib chiqardi. Shu sababli, harakatchanlikka yo'naltirilgan rivojlanish barqaror shahar rivojlanishiga erishish va barcha fuqarolar uchun kirishni yaxshilash uchun muhim strategiyaga aylangan.

Harakatchanlikka yo'naltirilgan rivojlanish muhim

Harakatchanlik faqat A nuqtadan B nuqtaga ko'chish emas; Bu shahar hayotining bog'lovchi to'qimasidir. An'anaviy rejalashtirish ko'pincha transport va yer foydalanishni alohida silo sifatida ko'radi, natijada kirish imtiyoz bo'lgan parchalangan shaharlar paydo bo'ladi, standart emas.

Integratsiya zarurati

- Fazoviy adolat: Barcha aholining avtomobil egaligidan qat'i nazar ish, ta'lim va xizmatlarga kirishini ta'minlash.
- Atrof-muhit shoshilinchligi: Uzoq masofali, bir kishilik avtomobil sayohatlari zaruratini kamaytirish orqali karbon izini kamaytirish.
- Iqtisodiy hayot: Mahalliy bizneslar va innovatsion markazlarni qo'llab-quvvatlaydigan jonli "yopishqoq" joylarni yaratish.

Asosiy ma'nosi va doirasi

Mobillikka yo'naltirilgan rivojlanish — bu yuqori sifatli shahar muhitida turli transport turlarini muammosiz integratsiyalashni ustuvor deb hisoblaydigan rejalashtirish paradigmasidir. MOD Transit Oriented Development bilan bir xil ildizlarni baham ko'rsa-da, bu sohani og'ir temir yo'l yoki avtobus tezkor tranzitidan tashqariga kengaytirib, butun "harakatlilik ekotizimi"ni ham o'z ichiga oladi.

Xususiyat	An'anaviy rejalashtirish	Harakatchanlikka yo'naltirilgan rivojlanish
Asosiy e'tibor	Trafik o'tkazuvchanligi	Insonlarga kirish imkoniyati
Yerdan foydalanish	Ajratilgan zonalar	Aralash foydalanish, yuqori zichlikda
Tarmoq	Ierarxik yo'llar	Multimodal "veb"
O'lcham	Mintaqaviy/Avtomobil	Inson/Mahalla

Yondashuvning asosiy tushunchalari

"Mahsulot sifatida harakatchanlik"dan "mobillik xizmat sifatida" (MaaS) ga o'tish shahar jismoniy tuzilmasiga integratsiyalashdi.

Mobillik orqali kirish imkoniyati

Biz odamlar faqat tez harakat qilishini xohlamaymiz; Ular manzillariga oson yetib borishini xohlaymiz. Yaqinlik eng yaxshi harakatlanish shaklidir.

Multimodal tarmoqlar

"8 dan 80 yoshgacha" qoidasi uchun loyihalash — 8 yoshli va 80 yoshli bola uchun xavfsiz va qulay infratuzilma.

Zichlik va xilma-xillik

Yuqori zichlikdagi turar joy va tijorat maydonlari transportni tez-tez va barqaror qilish uchun yetarli odamlarni ta'minlaydi.

Aloqa

"Superbloklar"ni buzib, piyodalar va velosipedchilar uchun bir nechta yo'llarni ta'minlash, aylanma yo'llarni kamaytirish.

Harakatga yo'naltirilgan joylarni shakllantiruvchi strategiyalar

ARALASHUV RAMKASI

1 Faol transport infratuzilmasi

Keng, soyali yo'laklar, himoyalangan velosiped yo'laklari va xavfsiz mikromobillik to'xtash joylari (e-skuterlar/velosipedlar).

2 Jamoat Maydoni Sifati

Transport to'xtash joylarini "ochiq yashash xonalari" sifatida ko'rish, o'rindiqlar, yoritish va yo'nalishni aniqlash bilan kutishni yoqimli qiladi.

3 Talabni boshqarish

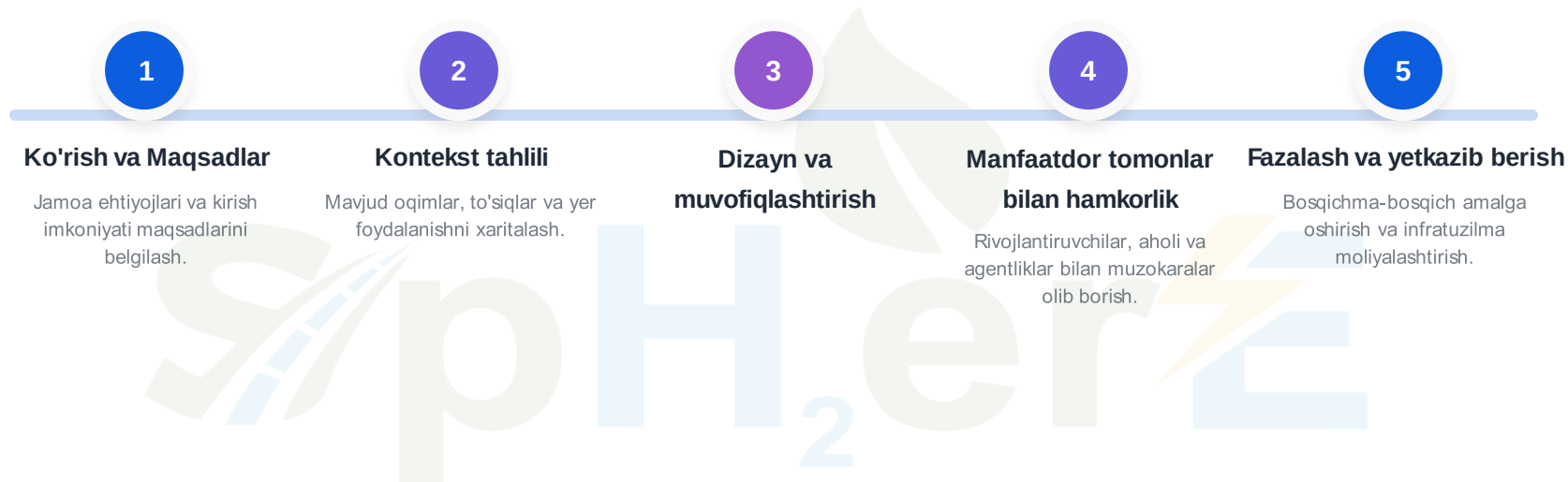
Haqiqiy haydash xarajatlarini aks ettirish uchun "ajratilgan" avtoturargoh va tirbandlik narxlarini joriy etish.

4 Siyosatni muvofiqlashtirish

"Transit-Qo'shni" rivojlanish uchun zonalash, bu yerda birinchi qavatda chakana savdo qilish majburiy va minimal avtoturargoh talablarini bekor qiladi.

Rejalashtirish jarayoni: Vizyondan Amalga Oshirishgacha

Asosiy Muammolar va Muqobil Yechimlar (Trade-offlar)

ASOSIY MUAMMOLAR

Trafik tirbandlik

- Avtomobillar soni ortib bormoqda
- Safar vaqti uzayadi, sifat pasayadi

Shahar kengayishi (urban sprawl)

- Past zichlikdagi qurilish transport talabini oshiradi
- Qishloq xo'jaligi yerlari va tabiiy landshaftlar yo'qoladi

Yuqori infratuzilma xarajatlari

- Transport tizimlarini qurish va ta'mirlash juda qimmat
- Shaharlar uchun moliyaviy yuklama katta

Atrof-muhitga zarar

- Havo ifloslanishi va issiqxona gazlari chiqindilari
- Shovqin va energiya sarfining ortishi

Ijtimoiy tengsizlik

- Ish, ta'lim va xizmatlarga teng kirish imkoniyati yo'q
- Transport qashshoqligi kuchayadi

Siyosat va boshqaruvdagi muammolar

- Parokanda siyosatlar va muvofiqlik yo'qligi
- Tasdiqlash jarayonlari murakkab va sekin

MUQOBIL YECHIMLAR VA KOMPROMISLAR

Harakatlilik (qulay harakat)

Tez va qulay harakat imkoniyati

Atrof-muhit

Kamroq ifloslanish va toza havo

Iqtisodiy o'sish

Investitsiyalar va infratuzilma rivojlanishi

Xarajat

Qurilish va xizmat ko'rsatish xarajatlari yuqori

Oson kirish (lyuksbekiston)

Ish o'rinlari va xizmatlarga yaxshi kirish

Zichlik (siqilish)

Zichlik oshishi yashash sifatiga ta'sir qilishi mumkin

Shaxsiy avtomobil

Shaxsiy qulaylik va erkinlik

Jamoat transporti

Yuqori sig'im va samaradorlik

Qisqa muddatli foyda

Tez natijalar va ko'rinadigan samara

Uzoq muddatli barqarorlik

Uzoq muddatli rejalash noaniq natijalarni bilan kechadi

Muvaffaqiyatni qanday baholash mumkin

Kategoriya	Metrika	Maqsad
Rejim bo'linishi	Piyoda/velosiped/tranzit orqali sayohatlar foizi	Boshlang'ich darajadan ko'proq
Xavfsizlik	Piyoda/velosipedchi hodisalari soni	Maqsad: Vision Zero
Atrof-muhit	Havo sifati va VMT (Transport vositasi uchun bosib o'tgan kilometr)	Mahalliy chiqindilarni kamaytirish
Iqtisodiyot	Chakana savdo bo'shligi va piyoda harakati	Mahalliy iqtisodiy o'zgarishning oshishi
Kirish	# 30 daqiqa ichida yetib boriladigan ishlar	Mintaqaviy aloqani yaxshilash

Rejalashtirish va kelajak yechimlari

Tarmoqlarda o'ylash

Bitta velosiped yo'lagi "hech qayerga olib bormaydigan yo'lak" hisoblanadi.

Piyodani ustuvor qiling

Har bir sayohat piyoda sifatida boshlanadi va tugaydi. Agar yurish muhiti ishlamasa, butun tizim ham ishdan chiqadi.

Texnik-iqtisodiy asos muhimdir

DevelopmeTexnik-iqtisodiy asos muhimdirntning moliyaviy omillarini tushuning. Moliyalashtirib bo'lmaydigan reja shunchaki chizma.

Jamoat qiymati

Har doim bu rivojlanish jamoat manfaatiga qanday xizmat qilishi va "shahar huquqini" mustahkamlashi savoliga qayting.

E'tiboringiz uchun rahmat!

